

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

V Praze dne 9. ledna 2017

všem pracovištím VŠCHT Praha

Směrnice č. 60.55/17

o oddělování hospodářské a nehospodářské činnosti na VŠCHT Praha a vymezení relevantní entity

I.

Úvodní ustanovení

- 1) Tato směrnice upravuje povinnost VŠCHT Praha **oddělené evidence hospodářských a nehospodářských činností** vyplývající z podmínek Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen Rámec) a současně vychází ze základní definice výzkumné organizace:
 - hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo obecně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí,
 - k výzkumným kapacitám nebo výsledkům, jichž VŠCHT Praha dosáhla, nemají přednostní přístup subjekty provádějící ekonomickou činnost spočívající v nabídce zboží nebo služeb, které by na ni mohly uplatňovat vliv,
 - musí být zajištěna oddělená evidence hospodářské a nehospodářské činnosti
- 2) VŠCHT Praha uskutečňuje v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání, výzkumnou vývojovou a inovační, uměleckou a další tvůrčí činnost jako činnost hlavní. Tyto činnosti spolu nedílně souvisí, navazují na sebe a nelze je od sebe oddělit.
- 3) VŠCHT Praha dále v souladu se zákonem o vysokých školách vykonává za úplaty některé činnosti navazující na činnosti hlavní. Tato činnost je dle §20 odst. 2 zákona o vysokých školách činností doplňkovou a slouží k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku za předpokladu, že jejich použití je v souladu se zákonem o vysokých školách. Touto činností nesmí být ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost hlavních činností VŠCHT Praha.

- 4) Činnosti poskytované za úplaty jsou činnosti hospodářské¹ ve smyslu Nařízení Evropské komise č. 651/2014, pokud jimi VŠCHT Praha vstupuje do hospodářské soutěže, pro jejich výsledek existuje relevantní trh dle §2 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na kterém se výsledek uplatňuje, a pokud nejsou transferem znalostí ve smyslu definovaném tímto Nařízením.

II.

Relevantní právní předpisy

- 1) Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen Smlouva) prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem - GBER²;
- 2) sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - Rámec³;
- 3) sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (2012/C 8/02);
- 4) zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví;
- 5) zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, v platném znění;
- 6) zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků, v platném znění.

III.

Oddělené sledování hospodářské a nehospodářské činnosti na VŠCHT Praha

- 1) Tato směrnice **zavazuje** všechna pracoviště VŠCHT Praha k **oddělenému sledování nákladů a výnosů** vztahujících se k hospodářským (HČ) a nehospodářským činnostem (NHČ) v účetnictví. Povinností každého vedoucího zaměstnance je zajistit průkazné oddělování HČ/NHČ jemu příslušnému pracovišti jak na úrovni zdrojů financování, tak na úrovni plánování nákladů a výnosů a jejich účtování.
- 2) Závazné postupy:
 - k rozlišení HČ a NHČ slouží sledování nákladů a výnosů v rámci jednotlivých zdrojů financování. (**zakázek iFIS**) Jednotlivé činnosti jsou členěny v ekonomickém informačním systému dle směrnice Typy akcí pro iFIS. Požaduje-li poskytovatel dotace jiné sledování, je nutné řídit se pravidly poskytovatele.

¹ Hospodářské činnosti mohou být vykonávány nejen v rámci doplňkové, ale i hlavní činnosti.

² Nařízení Komise (EU) č. 651/2014

³ Rámec pro státní podporu výzkumu vývoje a inovací, (2014/C 198/01)

- do jednotlivých zakázek (činností) je třeba zahrnovat úplné přímé a nepřímé náklady. při realizaci HČ je třeba **zajistit transparentní vedení účetnictví** hospodářské činnosti formou účetně oddělených zakázek s úplnými skutečnými náklady a výnosy dané hospodářské činnosti
- při ukončení HČ zajistit **řádné vyúčtování** každé jednotlivé hospodářské činnosti z hlediska bilance výnosů a úplných přímých i nepřímých nákladů evidovaných dle skutečnosti v účetnictví.
- zisk z HČ se reinvestuje do hlavní činnosti VŠCHT Praha. V případě specifické úpravy užití či reinvestice zisku plynoucího z činností hospodářských ze strany poskytovatele veřejných prostředků bude VŠCHT Praha postupovat dle této specifické úpravy.

IV. Nehospodářská činnost

- 1) Nehospodářskou činností rozumíme činnost, která nepředstavuje nabídku zboží nebo služeb na relevantním trhu ve smyslu právních norem a judikatury EU. Nehospodářská činnost může být zpravidla podporována státem anebo ze státních či veřejných prostředků, a nemusí se na její podporu vztahovat čl. 107 Smlouvy
- 2) Za nehospodářské činnosti jsou považovány obecně zejména tyto činnosti⁴:
 - veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno,
 - provádění nezávislého výzkumu a vývoje s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit dané téma vč. kooperativního výzkumu a vývoje, pokud je spolupráce, do níž je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura⁵ zapojena, účinná⁶,
 - veřejné šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě, např. prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru,
 - činnosti v rámci transferu znalostí a technologií (vědeckých a technických poznatků a dalších znalostí), pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou, nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich

⁴ Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01)

⁵ Výzkumnou infrastrukturou se rozumí zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení a výzkumný materiál, zdroje založené na znalostech např. sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, např. síť GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu. Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozmístěny“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů)

⁶ Účinná spolupráce – spolupráce dvou nebo více nezávislých subjektů, které sledují společný cíl, mají předem jasně specifikovanou dělbu práce, stanoven rozsah činností vč. rozdělení nákladů a sdílejí finanční, technologická, vědecká a jiná rizika, jakož i výsledky takovéto spolupráce (např. dotační projekty, ve kterých je zapojena VŠCHT Praha se soukromým sektorem).

jménem, a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do hlavních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury. Nehospodářská povaha těchto činností zůstává zachována i v případě svěřeni dodávek odpovídajících služeb třetím stranám prostřednictvím otevřeného zadávacího řízení.

V. Hospodářská činnost

- 1) Za hospodářskou činnost je považována jakákoliv činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu. Podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o založení EU je financování hospodářských činností z veřejných prostředků, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, a které ovlivňuje obchod mezi členskými státy **neslučitelné** s vnitřním trhem a **tudíž zakázané** (tzv. **veřejná podpora**), pokud nestanoví Smlouva jinak⁷.
- 2) Veřejná podpora může být poskytována přímo (dotace) nebo nepřímo (v souvislosti s interakcí se 3. osobami – dodavateli a odběrateli).

VI. Stanovení tzv. relevant entity

- 1) Relevantní entita (resp. „relevant entity“) je definována jako *"jakákoliv funkční jednotka organizace, která je schopna nezávisle plnit dané funkce a vykonávat aktivity s ohledem na pracovní sílu, organizační strukturu, materiál a infrastrukturu a současně hospodařit nezávisle a oddělitelně s vyrovnaným rozpočtem, se svěřeným majetkem a kapitálem"*.
- 2) Nestanoví-li poskytovatel dotace jinak⁸, může být definována na VŠCHT Praha relevantní entitou VŠCHT Praha jako celek, VŠCHT Praha bez součástí, fakulta nebo vysokoškolský ústav, jednotlivý projekt, část projektu.⁹
- 3) Odpovědnost za nastavení relevantní entity má příslušný prorektor, v jehož gesci je činnost realizována.
- 4) U nově podávaných projektů (činností) je povinností příslušného prorektora již v návrhu projektu stanovit, zda projekt případně zakládá potřebu vytvoření nové relevantní entity, nebo je součástí stávající relevantní entity.

⁷ Jako příklady hospodářských činností lze dle rozhodovací praxe a předpisů Evropské komise uvést zejména následující činnosti; pronájem výzkumných infrastruktur (vybavení či laboratoří), pronájem jiných prostor (učebny, konferenční sály), dodavatelské služby obchodním společnostem (např. rutinní měření, analýzy), smluvní výzkum, poskytování poradenských služeb (např. odborné posudky či technické a vědecké konzultace), klinické zkoušky, jiné ekonomické činnosti a služby (např. poskytování zdravotní péče nesouvisějící s výzkumnými projekty).

⁸ Relevantní entitou může být i VŠCHT Praha jako celek – např. v případě poskytování příspěvku na vzdělávací činnosti, institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace, dotace na specifický výzkum atd.; nebo je-li v rámci dokumentů stanovených poskytovatelem za relevantní entitu explicitně označen „žadatel“/„uchazeč“ (nebo obdobné označení), čímž je vždy VŠCHT Praha.

⁹ Organizační řád VŠCHT Praha č. 20.21/15A

VII. Výpočet kapacity relevantní entity

- 1) Pro ověření kapacity relevantní entity využívané pro výkon HČ dle čl. 20 Rámce¹⁰ je na VŠCHT Praha využívána tzv. „výnosová metoda“¹¹, daná podílem výnosů HČ na „upravených výnosech“, tj. celkových výnosech snížených o dotační odpisy a tvorbu fondů provozních prostředků a fondu účelově určených prostředků.
- 2) Kapacitu využívanou pro výkon hospodářské činnosti prokazuje organizační jednotka, která je relevantní entitou, na základě údajů z účetnictví za poslední uzavřené účetní období. Čestná prohlášení v části potvrzení nepřekročení limitu 20% celkové kapacity relevantní entity podepisovaná za VŠCHT Praha rektorem pro poskytovatele dotací pro účely podávání a přijímání projektů z veřejných prostředků předkládají příslušní prorektori, kteří odpovídají za správnost výpočtu kapacity.¹²

VIII. Závěrečná ustanovení

- 1) Členění činností VŠCHT Praha na neehospodářské a hospodářské není totožné s členěním činností na hlavní a doplňkové a není totožné s daňovým členěním na ekonomické a mimoeconomické činnosti.
- 2) Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu.

prof. Ing. Karel Melzoch, CSc.
rektor VŠCHT Praha

¹⁰ Čl. 20 Rámce: „Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána pro hospodářské i neehospodářské činnosti, vztahují se na veřejné financování pravidla státní podpory pouze tehdy, pokud toto financování pokrývá náklady spojené s hospodářskými činnostmi (22). Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána téměř výhradně pro neehospodářskou činnost, může její financování zcela spadat mimo působnost pravidel státní podpory za předpokladu, že její hospodářské využití je čistě vedlejší, tj. jedná se o činnost, která přímo souvisí s provozem výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury a je pro její provoz nezbytná či je neoddělitelně spojena s jejím hlavním neehospodářským využitím a je omezena co do rozsahu. Pro účely tohoto rámce bude podle Komise tato podmínka splněna v případě, že pro hospodářské činnosti budou využívány naprosto stejné vstupy (např. materiál, zařízení, pracovní síla a fixní kapitál) jako u neehospodářských činností a kapacita přidělená každý rok na tyto hospodářské činnosti nepřesáhne 20 % celkové roční kapacity daného subjektu.“

¹¹ Podíl hospodářských činností na roční kapacitě je v rámci výnosové metody možno stanovit prostřednictvím podílu výnosů z hospodářské činnosti na celkových provozních výnosech, příp. celkových upravených neinvestičních výnosech, relevant entity ve vykazovaném roce. Zvolením výnosové metody je vzhledem k existenci zisku podíl hospodářských činností vyšší, než v případě zvolení nákladové metody. Tímto se VŠCHT Praha pohybuje z hlediska výpočtu kapacity relevantní entity na bezpečné straně s ohledem na případné podezření na podhodnocení kapacity ze strany kontrolních orgánů.

¹² Předpokládá se, že splňují-li daný limit hospodářských činností jednotlivá hospodářská střediska, splňuje je i VŠCHT Praha jako celek.